

cappella amsterdam

30.09 t/m 15.10

M
O
O
D
E
D
E
R

A
A
R
D
E

Muziek over onze relatie
met de wereld

caDefax

Daniel Reuss – dirigent

Calefax

Oliver Boekhoorn – hobo

Bart de Kater – klarinet

Raaf Hekkema – saxofoon

Jelte Althuis – basklarinet

Alban Wesly – fagot

Bezetting Cappella Amsterdam

Sopranen

Sanda Audere

Elisabeth Blom

Bobbie Blommenstein

Martha Bosch

Marijke van der Harst

Maria Köpcke

Alten

Laura Lopes

Jenni Reineke

Inga Schneider

Tobias Segura Peralta

Suzanne Verburg

Sabine van der Heyden

Tenoren

Stefan Berghammer

Jon Etxabe-Arzuaga

Jelle Leistra

Martin Logar

Diederik Rooker

Ambro Golachkowski

Bassen

Nathan Tax

Harry van der Kamp

Angus van Grevenbroek

Jan Douwes

Kees Jan de Koning

Johan Vermeer

Titus Tiel Groenestege – dramaturg

Floriaan Ganzevoort – lichtontwerp

Programma

- zonder pauze -

Jean-Féry Rebel (1666-1747) – *Les éléments*
(arr. Jelte Althuis) – Chaos

Raaf Hekkema (1968) – *Rite for Nikkal*
(a supplication for fertility)
(première)

Antonín Dvořák (1841-1904) – *Songs of Nature*
wordt afgewisseld met

Karlheinz Stockhausen (1928-2007) – *Tierkreis*
(arr. Raaf Hekkema)
– Ram
– Schorpioen
– Leeuw

Maurice Ravel (1875-1937) – *Trois Chansons*
– Beaux oiseaux du Paradis
– Ronde

Uğurcan Öztekin (1990) – *Conference of the birds*

Kate Moore (1979) – *Interlude for Mother Earth*
(première)

Frank Ticheli (1958) – *Earth Song*

Claudio Monteverdi (1567-1643)

- *Hor che' l ciel e la terra*

(arr. Jelte Althuis)

Kate Moore (1979) - *Chestnut Poet*

(première)

Claude Debussy (1862-1918)

- *La cathédrale engloutie*

(arr. Raaf Hekkema)

Paul Simon (1941) - *The Sound of Silence*

(arr. Alexander L'Estrange)

---

*Deze voorstelling is voorzien van een lichtontwerp.
We willen u daarom vriendelijk verzoeken tijdens het concert
de helderheid van uw telefoon zo laag mogelijk te zetten.*

Dit zijn de verhalen van Moeder Aarde die in een eeuwig lijkende cyclus leven baart uit chaos.

In Rebels *Les éléments* vormen zich aarde, lucht, water en vuur als grondstoffen voor een hele schepping.

Rite for Nikkal, gebaseerd op het oudste muziekstuk ter wereld, wordt in Hekkema's adaptatie een smeekbede om vruchtbaarheid.

Dvořák's *Songs of Nature* bezingen de rijkdom die vervolgens in de natuur losbarst, gadegeslagen door de sterrenbeelden uit de *Tierkreis* van Stockhausen.

Bij Ravel eist de mens langzaam de hoofdrol op, wat in zijn *Trois Chansons* al gauw resulteert in oorlog en een strijd tussen de generaties.

De vogels vergaderen bij Öztekin en de verschroeide aarde schreeuwt tevergeefs in *Earth Song* van Ticheli maar hij spreekt de hoop uit dat muziek en zang weer vrede zullen brengen.

Petrarca dicht over een ambivalente liefdesrelatie, getoonzet door Monteverdi:

'één en dezelfde hand geneest en verwondt mij' waarin we onze verhouding tot Moeder Aarde gespiegeld zouden kunnen zien.

De reiziger uit Kate Moore's *Chestnut Poet* krijgt de toorn van Moeder Aarde over zich heen middels de stekels van de kastanjebolster maar wordt door de dichteres liefdevol van zijn wonden genezen.

Het water stijgt, de kathedraal in het stuk van Debussy wordt langzaam verzwoegen door de golven.

Het wordt donker.

Er is alleen nog de *Sound of Silence*.

Is dit Paul Simons nachtmerrie waar we straks weer uit ontwaken?

Heeft Moeder Aarde ons alleen maar willen waarschuwen?

Of dreigt de levengevende cyclus te worden verbroken?

Duurzaamheidsbeleid Calefax

De kernactiviteit van Calefax is, net als elke andere akoestische muziekgroep, even simpel als duurzaam: luisteraars inspireren door lucht in trilling te brengen. Bij Calefax zijn we ons zeer bewust van de milieu-impact van ons werk, vooral onze reizen. Om deze impact te minimaliseren, heeft Calefax in 2022 een klimaatbeleid geformuleerd dat we door zullen blijven ontwikkelen.

Calefax wil op twee manieren stappen ondernemen:

- Door onze milieu-impact (met name de uitstoot van broeikasgassen) te minimaliseren.
- Door te compenseren waar minimaliseren geen optie is. Dit geldt vooral voor hoe we reizen. Na het uitvoerig bespreken van de vele standpunten in deze kwestie, steunt Calefax het idee om vliegtuigbrandstof te belasten zoals andere fossiele brandstoffen en tickets met btw. We compenseren daarom elke vlucht met een bedrag van 35% van de ticketprijs, overeenkomend met de (momenteel ontbrekende) belastingen.

Benieuwd naar de compensatieprogramma's die Calefax ondersteunt? Kijk dan op www.calefax.nl/co2

Biografieën

Daniel Reuss

Daniel Reuss (1961) studeerde koordirectie aan het conservatorium van Rotterdam bij Barend Schuurman. Op zijn 21e richtte hij het Oude Muziek Koor Arnhem op. In 1990 werd Daniel Reuss artistiek leider van Cappella Amsterdam. Het ensemble heeft zich afgelopen jaren onder zijn artistieke leiding zowel in oude muziek als in het moderne en hedendaagse repertoire in Nederland een prominente positie verworven.

Daniel Reuss werkt geregeld samen met ensembles en orkesten uit heel Europa, zoals Akademie für Alte Musik Berlin, MusikFabrik, Scharoun Ensemble en de Radio Kamer Filharmonie.

Sinds 2015 is Daniel Reuss tevens chef-dirigent van het Ensemble Vocal Lausanne. Reuss is docent 'koordirectie' aan het Conservatorium van Amsterdam.

Daniel Reuss © Diederik Rooker

Calefax

Calefax is een hechte formatie van vijf rietblazers die een grote passie delen. Al meer dan drie decennia houden ze in binnen- en buitenland een reputatie hoog op basis van virtuoos spel, briljante arrangementen en een frisse podiumpresentatie. Ze gelden als de uitvinders van een nieuw genre: het rietkwintet. Daarmee inspireren zij jonge blazers die overal ter wereld in hun voetsporen treden.

De presentaties van Calefax zijn vernieuwend en het repertoire - van 1100 tot nu - is verrassend. Het bestaat uit arrangementen (door hen zelf gemaakt) en nieuwe composities (in opdracht geschreven) voor de bezetting van hobo, klarinet, saxofoon, basklarinet en fagot. Dankzij de talloze internationale tournees en samenwerkingen met andere musici staan ze open voor invloeden uit de wereldmuziek, jazz en improvisatie. Om slechts een paar namen te noemen: pianist Jean-Yves Thibaudet, mezzosopraan Cora Burggraaf en sopraan Nora Fischer, trompettist Eric Vloeimans, violiste Liza Ferschtman, klarinettist Kinan Azmeh en het Nederlands Kamerkoor. Calefax zoekt ook regelmatig contact met kunstenaars uit andere disciplines zoals de theatermaker Boukje Schweigman en videokunstenaar Jaap Drupsteen.

In de hele wereld zijn rietkwintetten ontstaan in navolging van Calefax. De pioniersrol van de groep wordt ondersteund doordat ze onder de naam Calefax Edition bladmuziek uitgeven van hun arrangementen. De rol van inspirerend laboratorium vervult Calefax verder bij het jaarlijkse PAN-festival, een bonte verzameling muzikale avonturen, verrassende uitstapjes naar andere kunstdisciplines en een compositiewedstrijd.

Calefax ©Sarah Wijzenbeek

Cappella Amsterdam

In de afgelopen vijftig jaar heeft Cappella Amsterdam zich ontwikkeld tot een vooraanstaand kamerkoor. De klank van Cappella Amsterdam wordt vaak omschreven als één geheel, als één instrument, en heeft volgens luisteraars een betoverend effect. Deze klank heeft Cappella Amsterdam talloze prijzen en lovende recensies opgeleverd voor haar uitvoeringen.

Cappella Amsterdam streeft ernaar om het volledige scala van het koorrepertoire te laten horen, van vroeg-middeleeuwse stukken tot hedendaagse composities, altijd met de kenmerkende klank die het koor eigen is en met onverdeelde toewijding. Op deze manier draagt Cappella Amsterdam actief bij aan het levend houden van de rijke koorcanon, met een oprechte benadering.

Door voortdurende inspanningen op het gebied van talentontwikkeling, het verstrekken van compositieopdrachten en het samenstellen van grensverleggende projecten en programma's, is Cappella Amsterdam een drijvende kracht in de wereld van de koormuziek, zowel in Nederland als internationaal. Het koor daagt regelmatig de grenzen van de koormuziek uit door unieke verbindingen aan te gaan waarin de essentie van het koor wordt onderzocht en de mogelijkheden tot het uiterste worden verkend. De avontuurlijke, multidisciplinaire voorstellingen die hieruit voortkomen, krijgen regelmatig ruimte naast de geijkte concertprogramma's.

In mei 2021 bracht Cappella Amsterdam onder leiding van chef-dirigent Daniel Reuss het album *In Umbra Mortis* uit bij platenmaatschappij PENTATONE. Dit album bevatte werken van Giaches de Wert (1535-1596) en Wolfgang Rihm (1952) en werd bekroond met een Edison Klassiek in de categorie 'Koor'. In 2023, is het album *the writings* genomineerd voor een Edison Klassiek in dezelfde categorie. Dit album bevat werken van David Lang (1957).

In april 2023 brachten Cappella Amsterdam en Daniel Reuss het album *Psalms of Repentance* uit, met composities van Alfred Schnittke (1934-1998).

Cappella Amsterdam ©Simon van Boxtel

Liedteksten

Antonín Dvořák

Žitné pole, žitné pole (vert. Mieke Pesic)

Žitné pole, žitné pole,
jak to zraje vesele!
Každý klásek muzikantem,
klasů jak když nastele.

Roggevelden, roggevelden
Hoe vrolijk rijpen ze!
Elke aar is een muzikant
alsof ze overal zijn neergestrooid.

Hedbávným to šatem šustí,
větřík v skočnou zadupe,
slunce objímá a líbá,
je nto v stéblu zalupe.

Wapperende satijnen jurken
dansend in de wind
omhelsd, gekust door de zon,
alleen de halmen glinsteren.

Za motýlkem včelka šeptem,
zda kdo v chrpě nevězí,
a ten cvrček posměváček
s křepeličkou pod mezí.

De vlinder wacht op
de fluistertoon
als iemand de aren streelt
en de krekkel tjirpt
spottend uit de maat.

Žitné pole, žitné pole,
jak to zraje vesele,
a má mysl jako v tanci,
jak když písni nastele.

Roggevelden, roggevelden,
hoe vrolijk rijpen ze!
En mijn gedachten dansen
wanneer de liedjes weergalmen.

Antonín Dvořák

Vyběhla bříza běličká (vert. Mieke Pesic)

Vyběhla bříza běličká,
jak ze stáda ta kozička,
vyběhla z lesa na pokraj,
že prý už táhne jara báj.

De zilverberk liep,
zoals de geitjes uit de kudde,
liep naar de rand van het bos,
om de lente aan te kondigen.

Vyběhla jako panenka,
Tak hebká a tak do tenka,
že až to lesem projelo,
a vše se touhou zachvělo.

Ze liep zoals een pop,
zo frêle en dun,
terug door het woud
en alles huiverde van verlangen.

A táhne šumem jara báj,
vzduch jak na housle, na šalmaj,
vzduch samá vůně,
vzduch samý květ,
a mladý úsměv celý svět.

Zoemend nadert de lente
de lucht trilt zoals een viool, zoals
een riet, de lucht vol geuren, lucht
vol bloemen, en de hele wereld is
vervuld van jeugdigheid.

Hned každý strom zelený šat,
svátečně jme se oblíkat,
a každá haluz, každá snět
chce novou řečí rozprávět.

A jak by hodům zavolal,
přilítli hosté z blíž i dál,
a za den, za dva širý kraj,
a celý svět byl jara báj.

Elke boom tooit zich groen
kleedt zich feestelijk,
en elke tak, elke knop
spreekt een nieuwe taal.

En zoals nieuws zich verspreidt,
stromen gasten toe van dichtbij
en ver, voor een dag of twee
naar een landelijke streek,
en de hele wereld is
in lente getooid.

Antonín Dvořák

Dnes do skoku a do písničky! (vert. Laura Prichard)

Dnes do skoku a do písničky!
Dnes pravá veselka je boží,
dnes celý svět a všecko v páрку
se vedou k svatebnímu loži.

Ve zvonku květném mušky tančí,
pod travou brouček křídla zvedá,
a vody šumí, lesy voní,
a kdo je nemá, srdce hledá.

Na nebi zapalují svíce,
na západě panenské rdění,
a slavík již to ohlašuje,
ten velkněz, u velebném znění.

Dnes velká kniha poesie
až dokořán je otevřena,
dnes každá struna všehomíru
na žert i pravdu natažena.

A nebe skví se, vzduch se chvěje,
dnes jedna píseň světem letí,
dnes zem a nebe jeden pohár,
a tvorstvo při něm ve objetí.

Today we shall leap into song!
Today the just God prepares a feast,
today the whole world and
everything outside
leads to the wedding bed.

In flower bells, mayflies dance,
beetle wings flap in the grass,
and waters whisper, forests are
fragrant, and [whoever] longs for
something, searches [his] heart.

In heaven the candles are lit,
the West [glows] a virginal red,
and the nightingale calls, like a
priestess, with reverent voice.

Today the great book of poetry
is wide open on the world's altars,
today every thread in the world
in jest and truth is stretched.

And heavens shine, breezes
whisper, today every song rings joy
throughout the world, today earth
and heaven are one chalice,
from which we shall drink gladness.

Maurice Ravel
Trois beaux oiseaux
(vert. Bavo Hopman)

Trois beaux oiseaux du Paradis
(Mon ami z-il est à la guerre)
Trois beaux oiseaux du Paradis
Ont passé par ici.

Le premier était plus bleu que ciel,
(Mon ami z-il est à la guerre)
Le second était couleur de neige,
Le troisième rouge vermeil.

“Beaux oiselets du Paradis,
(Mon ami z-il est à la guerre)
Beaux oiselets du Paradis,
qu’apportez par ici?”

“J’apporte un regard couleur d’azur.
(Ton ami z-il est à la guerre)
“Et moi, sur beau front couleur de
neige,
Un baiser dois mettre, encor plus pur”.

“Oiseau vermeil du Paradis,
(Mon ami z-il est à la guerre)
Oiseau vermeil du Paradis,
que portez-vous ainsi?”

“Un joli coeur tout cramoisi
(Ton ami z-il est à la guerre)”
“Ah, je sens mon coeur qui froidit...
Emportez-le aussi”.

Drie mooie vogels uit het Paradijs
(Mijn lief ging naar het front)
Drie boodschappers uit het Paradijs
Zijn hier voorbij gekomen.

De eerste was blauwer dan de lucht
(Mijn lief ging naar het front)
De tweede was zo wit als sneeuw
De derde helderrood.

“Mooie vogeltjes uit het Paradijs,
(Mijn lief ging naar het front)
Mooie vogeltjes uit het Paradijs,
Wat brengt jullie hier?”

“Ik breng je een azuurblauwe
oogopslag.
(Jouw lief ging naar het front)”
“En ik moet je op je sneeuw witte
gezicht
Een nog zuiverder kus brengen”.

“Rode vogel uit het Paradijs,
(Mijn lief ging naar het front)
Rode vogel uit het Paradijs,
Wat breng jij nog voor mij mee?”

“Een mooi karmijnrood hart
(Jouw lief ging naar het front)”
“Ach, ik voel hoe mijn hart
versteent...
Neem het alsjeblieft ook mee”.

Maurice Ravel

Ronde

(Vert. www.liederennederlandsvertaald.nl)

Les vieilles:

N'allez pas au bois d'Ormonde,
Jeunes filles, n'allez pas au bois:
Il y a plein de satyres,
de centaures, de malins sorciers,
Des farfadets et des incubes,
Des ogres, des lutins,
Des faunes, des follets, des lamies,
Diables, diablots, diabolins,
Des chèvre-pieds, des gnomes,
des démons,
Des loups-garous, des elfes,
des myrmidons,
Des enchanteurs et des mages,
des stryges, des sylphes,
des moines-bourus,
des cyclopes, des djinns,
gobelins, korrigans,
nécromants, kobolds ...
Ah!
N'allez pas au bois d'Ormonde,
N'allez pas au bois.

Les vieux:

N'allez pas au bois d'Ormonde,
Jeunes garçons, n'allez pas au bois:
Il y a plein de faunesses,
de bacchantes et de males fées,
garçons, n'allez pas au bois.

Des satyresses, des ogresses,
Et des babaïagas,
Des centaures et des diablasses,
Goules sortant du sabbat,
Des farfadettes et des démons,
Des larves, des nymphes,
des myrmidones,
Il y a plein de démons,
D'hamadryades, dryades,
naiades,

De oude vrouwen:

Ga niet naar het bos van Ormonde,
meisjes, ga niet naar het bos:
het zit vol saters,
centauren, boze tovenaars,
geesten en fantomen
reuzen, kabouters,
faunen, trollen, spoken,
duivels, aardmannetjes, monsters,
saters, kabouters,
demonen,
weerwolven, elfen,
myrmidonen,
heksen en toverkollen,
feeën, luchtgeesten,
norse kluizenaars,
cyclopien, djinns,
goblins, gremlins,
dodenbezweerders, kobolden...
Ah!
ga het bos van Ormonde niet in,
ga het bos niet in.

De oude mannen:

Ga niet naar het bos van Ormonde,
jongens, ga niet naar het bos
Het zit vol met vrouwelijke faunen,
bacchanten en kwade geesten
jongens, ga niet naar het bos.

Vrouwelijke saters, reuzinnen,
Baba Yagas
vrouwelijke centauren en duivelinnen,
zombies die uit de Sabbat komen,
geesten en demonen,
larven, nimfen,
myrmidonen,
het stikt er van de demonen,
boomgeesten en dryaden,
najaden,

ménades, thyades,
follettes, lémures,
gnomides, succubes,
gorgones, gobelines ...
N'allez pas au bois d'Ormonde.

Les filles / Les garçons:

N'irons plus au bois d'Ormonde,
Hélas! plus jamais n'irons au bois.

Il n'y a plus de satyres,
plus de nymphes ni de males fées.
Plus de farfadets, plus d'incubes,
Plus d'ogres, de lutins,
Plus d'ogresses,
De faunes, de follets, de lamies,
Diables, diablots, diabolins,
De satyresses, non.
De chèvre-pieds, de gnomes,
de démons,
Plus de faunes, non!
De loups-garous, ni d'elfes,
de myrmidons
Plus d'enchanteurs ni de mages,
de stryges, de sylphes,
de moines-bourus,
De centaresses, de naiades,
de thyades,
Ni de ménades, d'hamadryades,
dryades, folletes, lémures,
gnomides, succubes, gorgones,
gobelines, de cyclopes, de djinns,
de diabloteaux, d'éfrits, d'aegyptiens,
de sylvains, gobelins, korrigans,
nécromans, kobolds ... Ah!

N'allez pas au bois d'Ormonde,
N'allez pas au bois.

Les malavisées vieilles,
Les malavisés vieux
les ont effarouchés - Ah!

bacchanten, bergnimfen,
bebaarde vrouwen, schimmen,
gnomen, duivels,
gorgonen, goblins...
Ga niet naar het bos van Ormonde.

Meisjes / jongens:

We willen niet meer naar het bos van
Ormonde.
O wee! Nooit meer gaan we naar het
bos.

Er zijn geen saters meer,
geen nimfen of boze geesten.
geen fantomen, geen spoken,
geen reuzen, goblins,
geen reuzinnen,
geen faunen, bebaarde vrouwen,
vampieren, duivels, saters,
aardmannetjes, geen vrouwelijke
saters, geen bokpotigen, geen
kabouters, geen demonen,
geen vrouwelijke faunen, nee!
noch weerwolven of elfjes,
geen myrmidonen,
geen tovenaars of magiërs,
geen feeën, geen sylphiden,
geen norse kluizenaars,
geen vrouwelijke centauren of najaden,
geen thyades,
geen bacchanten of boomgeesten,
geen dryaden, spoken, geesten,
gnomen, zombies, gorgonen,
goblins, geen cycloopen, djinns, satans,
geen ifrieten, geen Pan,
geen bosgeesten, dodenbezweerders,
gremlins, trollen, kobolden... Ah!

Ga niet naar het bos van Ormonde,
ga niet naar het bos.

De misleide oude vrouwen,
de misleide oude mannen
hebben ze allemaal weggejaagd - Ah!

Frank Ticheli

Earth Song (vert. Kamerkoor Les Mouchérons)

Sing, be, live, see
This dark stormy hour,
the wind, it stirs.
The scorched Earth
cries out in vain.
Oh war and power,
you blind and blur.
The torn heart cries out in pain.
But music and singing
have been my refuge,
and music and singing
shall be my light.
A light of song, shining strong.
Hallelujah! Hallelujah.
Through darkness and
pain and strife,
I'll sing, I'll be, live, see.

Peace.

Zing, wees, leef, zie
Dit donkere stormachtige
uur, de wind roert zich.
De verschroeide aarde
schreeuwt tevergeefs:
Oh oorlog en macht, je
verblindt en vertroebelt.
Het verscheurde hart
schreeuwt van pijn.
Maar muziek en zang
vormden mijn toevlucht,
en muziek en zang zullen
mijn lichtpunt zijn.
Een lied straalt als een sterk licht:
Alleluja! Alleluja!
Door duisternis en pijn en strijd,
zal ik zingen, zal ik
zijn, leven en zien.

Vrede.

Claudio Monteverdi

Hor che 'l ciel e terra (vert. Kamerkoor Vocoza)

Hor che 'l ciel e la terra
e 'l vento tace
E le fere e gli augelli
il sonno affrena,
notte il carro stellato in giro mena
e nel suo letto il mar
senz' onda giace.

Voglio, penso, ardo,
piango; e chi mi sface
sempre m'è innanzi per
mia dolce pena.
Guerra è'l mio stato,
d'ira e di duol piena,
e sol di lei pensando
ho qualche pace.

Nu de hemel en de aarde
en de wind zwijgen
En de beesten en de vogels
door slaap zijn overmand,
Leidt de nacht de
sterrenwagen in het rond,
En ligt de zee rimpelloos
in zijn bed.

Ik waak, ik denk, ik brand, ik
huil, en zij die mij kapotmaakt
staat me steeds voor de
geest, tot mijn zoete pijn.
Oorlog is mijn toestand,
vervuld van woede en leed,
en alleen als ik aan haar
denk vind ik enige rust.

Così sol d'una chiara fonte viva
move 'l dolce e l'amaro
ond'io mi pasco;
Una man sola mi risana e punge.

Zo stroomt uit een
enkele levende bron
Het zoet en het bitter
waaraan ik mij laaf;
Een enkele hand geneest
mij en slaat mij.

E perché 'l mio martir
non giunga a riva,
mille volte al dì moro
e mille nasco,
tanto da la salute mia son lunge.

En omdat mijn lijden
geen rustplaats vindt,
sterf ik dagelijks duizendmaal,
en word ik duizendmaal
geboren, zo ver ben ik van
mijn redding verwijderd.

Kate Moore

*Chestnut Poet: Song of the Chestnut Tree,
a Story about Compassion
(première)*

Hard,
cold,
spiny,
thorny,
shell,
tough,
miserly,
unforgiving,
breaks
only
after a fall
setting free
the shiny red heart
within
to take root
and grow,
branching out,
while broken shells
of the remnants
of hardened cases
lie scattered
on the ground
in various degrees

Hard,
koud,
doornig,
stekelig,
schil,
stevig,
gierig,
onvergeeflijk,
breekt
alleen
na een val
dat losmaakt
het glanzende rode hart
binnenin
om wortel te schieten
en te groeien,
zich vertakkend,
terwijl gebroken schillen
als de resten
van verharde omhulsels
verspreid liggen
op de grond
in verschillende staat

of decay
swallowed
and
devoured
by earth.

A chest is
an enclosure
for a heart.

Unlike a chestnut,
a heart can break
inside a chest.

A poet was standing by the
chestnut tree weeping. Her soul
was aching as though pierced
with a sword. She was cast into
sadness and was mourning the
careless shadows bestowed
upon the fields suffering the
punishments of the setting sun,
the withered sheaves of wheat
were in torment at the careless
cruelty of abandonment.

She saw the radiant light
forsaken, dying as the air grew
cold. To see such sadness and
behold the poet grieving, who
would not weep to see such
suffering. Passing her by, a
traveler following the long road,
was moved by her sadness.

“Come now poet, fountain of
love, make me feel the power
of sorrow that I might mourn
with you,” said the traveler.

“Grant that my heart may burn”
in loving your vision and that I
may see it with your eyes. Let me

van ontbinding
doorgeslikt
en
verteerd
door de aarde.

Een borstkas is
een omhulsel
van een hart.

In tegenstelling tot een kastanje,
kan een hart breken
in een omhulsel.

Een dichteres stond bij de
kastanjeboom te huilen. Haar
ziel deed pijn alsof het door
een zwaard doorboord was. Ze
was door droefheid omgeven
en rouwde om de achteloze
schaduw die werden
geworpen op de velden die
de straf van de ondergaande
zon doorstonden, de verdorde
tarweschoven werden
gekweld door de achteloze
wreedheid van verlaten.

Ze zag het stralende licht
wegebber, wegsterven met de
kouder wordende lucht. Om
zulk verdriet gade te slaan en
de dichteres te zien treuren;
wie zou er niet wenen bij het
aanschouwen van zulk lijden.
Een reiziger kwam voorbij, die
de lange weg volgde, en was
ontroerd door haar verdriet.
“Kom nu dichteres, fontein van
liefde, laat me de kracht van
lijden voelen opdat ik met jou
zal rouwen”, zei de reiziger.

“Gun dat mijn hart mag
branden” in het liefhebben
van jouw visioen en dat ik het

stand by the chestnut tree with you and unite me in your vision. In weeping I desire. Make me kindred in your passion lest I be consumed by flames. Through you poet may I be defended on the day of judgement.

She looked directly at the traveler and spoke, addressing him with her eyes. Her lips did not move. Her face was like a painting but her words came to him unspoken. "Between judgement and loving kindness lies compassion pulled like a string in both directions to sound sympathetic resonance where music begins."

Suddenly he was hoisted by a rope high above the ground into the branches and was hanging suspended in the air. The ground disappeared and all was black. All he could hear was the beautiful music all around him and the face of the poet appeared once again in his mind. The poet sang in a language that he could not understand. "Who shall weep for the traveler in his hour of judgement, splinters fixed firmly in his heart."

"Should the heart weigh more than a feather it shall be cast

door jouw ogen gade mag slaan. Laat mij met jou bij de kastanjeboom staan en neem mij mee in jouw droombeeld. In verdriet verlang ik. Maak mij deelgenoot van jouw passie opdat ik niet verteerd word door vlammen. Moge ik door jou, dichteres, verdedigd worden op de dag des oordeels.

Ze keek de reiziger aan en sprak tot hem met haar ogen. Haar lippen bewogen niet. Haar gezicht was als een schilderij maar haar woorden kwamen onuitgesproken tot hem. "Tussen oordeel en vriendelijkheid ligt compassie die als een snaar in beide richtingen wordt aangeslagen om een sympathieke resonantie te laten klinken waardoor muziek ontstaat."

Opeens werd hij aan een touw hoog boven de grond in de takken gehesen en hing hij in de lucht. De grond verdween en alles werd zwart. Het enige dat hij kon horen was de prachtige muziek om hem heen en het gezicht van de dichteres verscheen nogmaals in zijn gedachten. De dichteres zong in een taal die hij niet kon verstaan. "Wie zal tranen laten voor de reiziger in zijn uur des oordeels, met splinters diep geworteld in zijn hart."

"Mocht het hart meer wegen dan een veer dan zal het worden

away for the crocodile to make a feast. If the heart is as light as a feather it shall take flight, rising higher and higher through the realms of the spheres.”

“Here are the wings of the freedom to think for oneself, here are the wings of inspiration to set the soul free, here are the wings of discernment that no snare will tie you down, here are the wings of autonomy that nothing will lead you astray, here are the wings of authenticity that you will know the true path, here are the wings of imagination that will allow you to take flight, here are the wings of self-knowledge that you will never fall. Flying high you will never fall.”

The traveler awoke.

The poet cradled him in her arms. She was weeping, her tears fell on his face. She pulled the thorns from his heart one by one carefully. He felt each one prick with a tearing sensation.

She threw each bloodied splinter to the ground and covered the wound with a cloth that was white. She told the traveler that it would hurt for a little while but once healed it would not hurt any more. A river of tears began to rise, a flood to cool the

weggesmeten als feestmaal voor de krokodil. Als het hart zo licht is als een veertje dan zal het wegvliegen, hoger en hoger stijgend door de koninkrijken van de sferen.”

“Hier begeven zich de vleugels van vrijheid om voor zichzelf te denken, hier zijn de vleugels van inspiratie om de ziel te bevrijden, hier zijn de vleugels van inzicht dat geen valstrik je zal vangen, hier zijn de vleugels van autonomie waardoor niets je op een dwaalspoor zal leiden, hier zijn de vleugels van authenticiteit opdat je het ware pad zal kennen, hier zijn de vleugels van verbeelding die je laten vliegen, hier zijn de vleugels van zelfkennis waardoor je nooit zult vallen. Als je hoog vliegt, val je nooit.”

De reiziger ontwaakte.

De dichteres wiegde hem in haar armen. Ze hilde, haar tranen vielen op zijn gezicht. Voorzichtig trok ze één voor één de doornen uit zijn hart. Hij voelde ieder van hen prikken, alsof ze scheurden door zijn vlees.

Ze gooide iedere bebloede splinter op de grond en bedekte de wond met een witte doek.

Ze zei tegen de reiziger dat het even pijn zou doen maar dat het na genezing geen pijn meer zou doen. Een rivier van tranen kwam op, een vloed om de blauwe plek af te koelen.

bruiſe. The flood ſubſided and
the field was filled with flowers.
The ſun danced on graſſes but
the poet was nowhere to be
ſeen. Upon the hill ſtood the
cheſtnut tree alone. At the foot
of the hill by the river crossing
ſtood the boundary ſtone
to help Traveler on his way.
Water trickled and gurgled as
it tumbled over the rocky river
bed where the traveler paſſed.

De vloed verdween en het
veld ſtond vol met bloemen.
De zon danſte op het gras,
maar de dichteres was nergens
te bekenen. Op de heuvel
ſtond alleen de kaſtanjeboom.
Aan de voet van de heuvel
bij de rivierovergang ſtond
de grensſteen om de reiziger
op weg te helpen. Het water
kabbelde en gorgelde terwijl het
over de rotsachtige rivierbedding
rolde waar de reiziger overſtak.

Paul Simon

The Sound of Silence

(arr. Alexander L'Eſtrange voor VOCES8)

Hello darkness, my old friend
I've come to talk with you again
Because a viſion ſoftly creeping
Left its ſeeds while I was ſleeping
And the viſion that was
planted in my brain
Still remains
Within the ſound of ſilence

Hallo duïſternis, mijn oude vriend
Ik kom weer met je praten
Want een viſioen plaagt me
Laat zijn ſporen achter
terwijl ik ſlaap
En het viſioen dat is geplant
in mijn gedachten
Blijft hangen
Binnen het geluid van ſtilte

In reſtleſſe dreams I walked alone
Narrow ſtreets of cobbleſtone
'Neath the halo of a ſtreetlamp
I turned my collar to
the cold and damp
When my eyes were ſtabbed
by the flash of a neon light
That ſplit the night
And touched the ſound of ſilence

In ruſteloze dromen liep ik alleen
Nauwe ſtraten van kinderkopjes
Onder de lichtkring van
een ſtraatlantaarn
Ik ſloeg mijn kraag op tegen
de kou en de damp
Toen mijn ogen getroffen
werden door het felle neonlicht
Dat de nacht in tweeën ſpleet
En het geluid van ſtilte raakte

And in the naked light I saw
Ten thousand people,
maybe more
People talking without speaking
People hearing without listening
People writing songs that
voices never share
No one dare
Disturb the sound of silence

“Fools” said I, “You do not know
Silence like a cancer grow
Hear my words that I
might teach you
Take my arms that I
might reach you”
But my words like silent
raindrops fell
And echoed in the
wells of silence

And the people bowed
and prayed
To the neon god they made
And the sign flashed
out its warning
In the words that it was forming
And the sign said “The
words of the prophets
Are written on subway walls
And tenement halls
And whispered in the
sounds of silence”

En in het naakte licht zag ik
Tienduizend mensen,
misschien meer
Mensen die spreken
zonder te praten
Mensen die horen
zonder te luisteren
Mensen die liedjes schrijven
die niemand zal zingen
En niemand durfde
Het geluid van stilte te verstoren

“Dwazen” zei ik,
“Jullie weten niet
Dat stilte als kanker groeit.
Hoor mijn woorden, ze
leren je misschien iets,
Pak mijn armen zodat
ik je kan bereiken”
Maar mijn woorden vielen
als stille regendruppels,
En echoden in de
putten van stilte

En de mensen bogen en baden
Tot de neon god die ze
gemaakt hadden
en het bord lichtte op met
zijn waarschuwing
in de woorden die het vormde
En het bord zei: “De woorden
van de profeten zijn geschreven
Op de muren van de metro
En in de hallen van huurflats
En fluisterden het
geluid van stilte”

Colofon

Team Calefax

Hannah Soepenbergh general manager

Renée Vos producent

Larissa Kaptijn marketing en pr & relatie en vriendenbeheer

Stef Koenis development & financiële administratie

Team Cappella Amsterdam

Daniel Reuss artistieke leiding

Mark Walraven zakelijke leiding

Yi Ying Lie manager marketing en communicatie

Francesca Thompson hoofd productie

Laura Brügggen productieleider

Olga Hasenack medewerker talentontwikkeling

Samenstelling en redactie

Titus Tiel Groenestege extra toelichting

Mieke Pesic Vertaling Dvořák

Laura Prichard Vertaling Dvořák

Bavo Hopman Vertaling Ravel

Kamerkoor Les Mouchérons Vertaling Ticheli

Kamerkoor Vocoza Vertaling Monteverdi

Vormgeving

Anchorette Koolman @anchopology.com

Foto's

Sarah Wijzenbeek

Simon van Boxtel

Diederik Rooker

Alle informatie is onder voorbehoud van wijzigingen.

calefax.nl Spotify®

cappellaamsterdam.nl Spotify®

Graag nodigen wij u uit om deel te nemen aan een kort onderzoek over Calefax en uw wensen. Door uw deelname kunnen wij onze activiteiten verder ontwikkelen en maakt u kans op een VVV Cadeaukaart van 50 euro.

Klik hieronder, vul uw e-mailadres in en u ontvangt van ons een uitnodigingsmail voor deelname aan het onderzoek. Of vul uw e-mailadres in bij de bemande cd-tafel in de foyer. De vragenlijst kan bij thuiskomst ingevuld worden.

N.B. De resultaten van het onderzoek worden anoniem verwerkt. Uw e-mailadres wordt niet voor andere doeleinden gebruikt dan voor dit onderzoek.

[Klik hier en doe mee!](#)